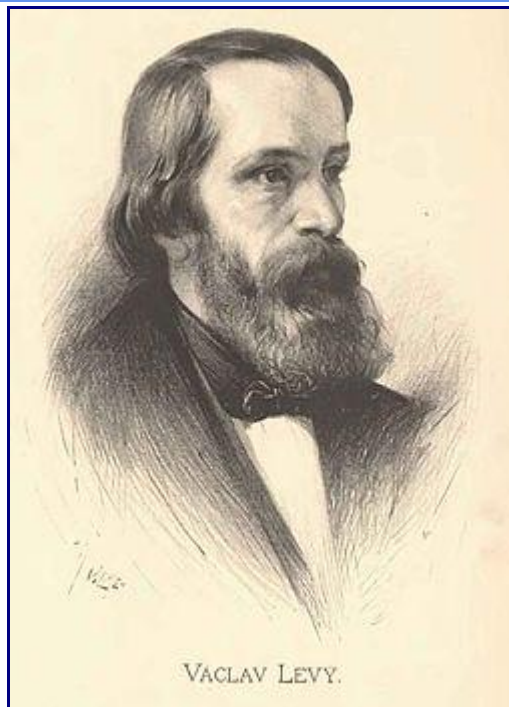

Václav Levý

Václav Levý na kresbě [Jana Vilímka](#)

Narozen [14. září 1820](#)

[Nebřeziny](#), [Rakouské císařství](#)

**Úmrtí [30. dubna 1870](#) [Praha](#),
[Rakousko-Uhersko](#)**

Václav Levý ([14. září 1820](#) v [Nebřezinách u Plas](#) – [30. dubna 1870](#) v [Praze](#)) byl významný český [sochař](#), zakladatel „moderního“ českého sochařství a učitel sochaře [Josefa Myslbeka](#). V jeho díle se snoubí raně romantické a vlastenecky orientované skalní plastiky ([Klácelka](#), [Blaník](#)) s monumentálními a poetickými plastikami ([Adam](#) a [Eva](#)), které překračují dobový akademismus a kladou později rozvíjené základy českého národního sochařství.

Životopis

Narodil se [14. září 1820](#) v [Nebřezinách u Plas](#) jako syn [obuvníka](#) Vincence Levého a matky [Doroty](#), rozené [Tupé](#), dcery koláře z [Plas](#). Ve dvou letech se rodina přestěhovala do [Kožlan](#), kde se již usadila natrvalo. Zde se utvářel talent mladého hochá

především v [řezbářství](#) inspirovaném silným náboženským zanícením (vypráví se, že v deseti letech vyřezal dvě sošky Panny Marie, Madonu a [krucifix](#)). Se svým uměleckým zájmem však nenalezl pochopení u rodičů, kteří jej nechali vyučit [truhlářem](#). Na naléhání kožlanského [faráře](#) Weingärtnera byl dán na výchovu do [kláštera](#) v [Plzni](#) a později k [Augustiniánům](#) do [Lnář](#), kde se měl stát fráterem [kuchařem](#). Odtud byl poslán k vyučení do [Drážďan](#).

Po odjezdu z Drážďan se náhodně setkal s [mecenášem](#) umění, velkostatkářem Antonínem Veithem, do jehož služeb co by dvaadvacetiletý v roce [1844](#) vstoupil jako kuchař na zámku v [Liběchově](#) u [Mělníka](#). Jeho sochařský talent nezůstal utajen před řadou hostů z uměleckých kruhů, kteří velkostatkáře navštěvovali. Na radu malíře [Josefa Navrátila](#) byl poslán na vyučenou k sochaři [Františku Linnovi ml.](#) do [Prahy](#). S ohledem na to, že Linn byl pouze podprůměrný sochař Práchnerovy školy, nemohl se zde mnoho nového naučit a záhy se vrací zpět do Liběchova. Zde počátkem roku [1845](#) na podnět Veithova knihovníka, brněnského augustiniána profesora Matouše Klácela, vytvořil reliéfní výzdobu [Klácelky](#) v lese na stráni nad Liběchovem. Inspirací se mu stala Klácelova satirická báseň „Ferina Lišák“ a je pravděpodobné, že Klácel přímo ovlivňoval ztvárnění díla.

Úspěšné provedení Klácelky podnítilo Veitha, aby jej na konci roku [1845](#) poslal na studia do [Mnichova](#) k jednomu z nejuznávanějších sochařů, příteli [Ludwigu Schwanthalerovi](#). V Mnichově se vyškolil v klasicistním akademismu a již po roce se stal korektorem v Schwanthalerově škole. Sám Schwanthaler jej považoval za svého nejlepšího žáka. Vrcholným dílem mnichovského období bylo sousoší [Adama a Evy](#) z roku [1849](#).

Koncem roku [1849](#) se vrátil do Liběchova a zde v roce [1850](#) pokračoval ve výzdobě Klácelky – tentokrátě tesal národní motivy z českých dějin – [Blaník](#) – [Jana Žižku](#), [Prokopa Holého](#) atd. Při rekonstrukci [zákupského zámku](#), prováděné v letech [1850–1853](#) se podílel na sochařské výzdobě zámecké kaple. Finanční zhroucení a Veithova náhlá smrt jej připravila v roce [1853](#) o velkorysého a kultivovaného mecenáše. Přesto se však dokázal prosadit jako individuální sochař a záhy obdržel zakázku na sérii soch pro klášterní a špitální kostel milosrdných sester pod [Petřínem](#). Provinciální poměry v Praze

a neustálá nekalá soutěž o nové zakázky (především s bratry Maxovými) jej však přiměla k tomu, aby se v roce [1854](#) ucházel o Klárovo římské [stipendium](#). Stipendium obdržel a odjel do [Říma](#). Řím jej okouznil a opět oživil jeho náboženské vytržení. Římské období se stalo nejplodnější částí jeho života – vytvořil asi tucet plastik a řadu reliéfů. Tvořil zde pro české šlechtice (socha Evy Popelovny z Lobkovic, Madona kněžny Isabelly Thurn-Taxisové), získával zakázky pro [Vídeň](#) (busta Františka Josefa I., alegorie Artilerie pro četnická kasárna, sochařská výzdoba Belvederu) a samozřejmě zanechal stopu i v Římě samotném (sochařská výzdoba kostelů St. Maria dell'Anima, St. Klimento). Jeho dílo, prodchnuté náboženským vytržením, zaujalo i papeže [Pia IX.](#)

Pro vleklé zdravotní problémy, způsobené hmotným strádáním v Římě, se rozhodl v roce [1867](#) navrátit zpět do vlasti. Praha jej přijala jako světově uznávaného sochaře a zahrнула jej řadou zakázek včetně výzdoby tympanonu chrámu [sv. Cyrila a Metoděje](#) v [Karlíně](#) nebo sochařské výzdoby katedrály sv. Víta v Praze. Jaterní choroba, kterou onemocněl v Římě, si však vybrala svou daň a on sám byl schopen osobně ztvárnit pouze malou část zakázek a většinu z nich vytvořil ve spolupráci se svým nejlepším žákem [Josefem Myslbekem](#), se kterým se seznámil již ve Vídni. Choroba však postupovala, předčasně zemřel [29. dubna 1870](#). O tři dny později byl pochován na [Vyšehradě](#) do hrobu, kde již tři léta odpočívá jeho celoživotní přítel malíř [Karel Purkyně](#).

Významná umělecká díla

- ♣ **1845** – Klácelka – reliéfy z cyklu Ferina lišák (pískovec)
- ♣ **1848** – Lumír, Mnichov
- ♣ **1849** – Adam a Eva (sádra, bronz), Národní galerie v Praze, (sádra) [Národní muzeum](#) v Praze
- ♣ **1850** – Blaník u Klácelky – postavy českých národních dějin (pískovec)
- ♣ **1851** – Had, Harfenice – (pískovec) u Liběchova
- ♣ **1853** – Sv. Ferdinand, sv. Anna, sv. Marie Magdaléna, sv. Jan Evangelista (dřevo) pro klášterní kostel Milosrdných sester v Praze
- ♣ **1854** – sochy pro kostel sv. Karla Boromejského v Resslově ulici v [Praze](#)
- ♣ **1855** – Busta císaře [Františka Josefa I.](#) (mramor), Řím

- ⤴ **1855** – štuková výzdoba v [zámku Ploskovicích](#) a zámecké kaple v [Zákupech](#)
- ⤴ **1857** – Kristus mezi anděly (mramor), Řím
- ⤴ **1858** – Madona na půlměsíci, [Národní galerie v Praze](#)
- ⤴ **1858** – Kristus s Pannou Marií a Martou (mramor), [Národní galerie v Praze](#)
- ⤴ **1861** – Sv. Alžběta Durynská, (carrarský mramor), [Kunsthistorisches Museum ve Vídni](#)
- ⤴ **1862** – Madona na trůně (mramor), [Řím](#)
- ⤴ **1864** – Sv. Jakub a 7 reliéfů pro kostel v [Poličce](#)
- ⤴ **1866** – Sv. Anežka Česká (mramor), [Votivní kostel ve Vídni](#)
- ⤴ **1867–1869** – Kristus nad hrobem Václava Levého a Karla Purkyně na vyšehradském hřbitově v Praze
- ⤴ **1869** – Anděl na pomníku rodiny Feyereislovy (mramor), hřbitov v [Žebráce](#)
- ⤴ **1869** – Anděl na hrobce [Julia Zeyera](#), [Olšanské hřbitovy v Praze](#)
- ⤴ **1869** – Sv. Cyril, (pálená hlína) pro [chrám sv. Víta v Praze](#)
- ⤴ **1869** – Sv. Jan Křtitel, (opuka) pro chrám sv. Víta v Praze
- ⤴ **1866 – 1869** – Adam a Eva, Zvěstování, Kristus se sv. Cyrilem a Metodějem, tympanon portálu farního kostela sv. Cyrila a Metoděje v Praze – [Karlíně](#)

Samostatné výstavy

- ⤴ **1871** – [Umělecká beseda, Praha](#)